

MÅNADSBREV

ÅLANDS REPRESENTATION I HELSINGFORS

*Johan Ehn,
Ålands representant i Helsingfors*

*Lena von Knorring,
specialsakkunnig i Ålandsfrågor*

NOVEMBER 2022

Förord

Här kommer vårt andra månadsbrev från Ålands representation i Helsingfors. Vi hoppas att vi med dessa brev ska ge er en liten inblick i vad som händer i Helsingfors och på axeln mellan Mariehamn och Helsingfors. Hör gärna av er om ni har ytterligare frågor om vår verksamhet.

Efter att ha varit verksam i drygt två månader börjar vi nu få struktur i vårt arbete. Undertecknad delar sin arbetstid mellan Helsingfors och Mariehamn utgående från var insatserna behövs mest medan kollegan Lena kontinuerligt håller ställningarna i Helsingfors. Att representationen har god kännedom om vad som händer både i Mariehamn och Helsingfors är väsentligt för att på bästa sätt kunna leva upp till det uppdrag som landskapsregeringen givit oss.

Som ni ser i detta månadsbrev har tyngdpunkten fortsatt legat på att hantera och bygga våra nätverk. Samtidigt har vi också i högre utsträckning än tidigare nu haft möjlighet att stötta landskapsregering i arbetet i förhållande till regeringen och myndigheter i Helsingfors. Min inledande känsla är att vårt arbete kommer att bära resultat, hittills har responsen på alla plan varit mycket god.

Har ni vägarna förbi Helsingfors och har tid över slå en signal till Lena, 050 46 37 915, eller Johan, 040 54 35 392, så kan vi välkomna er på ett besök till vår fina representation på Annegatan 22 A.

Allt gott!

Helsingfors den 16 november 2022

Johan Ehn,
Ålands representant i Helsingfors

Ålandsakademin

Den 10–11 oktober besökte ett 15-tal av kontaktpersonerna samt representanter för Republikens presidents kansli Åland i det som kommit att kallas för Ålandsakademin. Våra gäster fick under dagarna två en rejäl dos av Åland, vår historia, självstyrelse, näringsliv, administration med mera. Syftet var att under dagarna ge deltagarna möjlighet att bättre känna Åland men också att fördjupa kontakterna med de tjänstemän på Åland som man ofta har samarbete med.

Dagarna blev mycket lyckade. Det märktes tydligt på deltagarna att de började förstå Åland och våra behov på ett helt annat sätt än innan besöket. Den feedback som kommit från de åländska deltagarna har genomgående varit positiv. Likaså var responsen från deltagarna från rikets sida mycket positiv och man hoppades på en fortsättning.

Nätverkande

En stor del av min tid under oktober har använts för att skapa kontakter och bygga upp och underhålla goda nätverk såväl i Helsingfors som på Åland. Utöver att representationen skapar egna nätverk är det viktigt att stöda och underlätta nätverken för politiker och tjänstemän inom självstyrelsen. Detta sker främst genom att initiativ tas till individuella möten men också genom att knyta kontakt till personer som deltar i besök och evenemang.

För att skapa bästa möjliga förutsättningar för nätverkande och vid behov för att påverka olika ärenden är det av största vikt att representationen har tillgång till och goda kontakter också i riksdagen. Talman Bert Häggblom och lantråd Veronica Thörnroos skrev därför ett brev till riksdagens talman Matti Vanhanen med ett önskemål om ackreditering till riksdagens lokaler för personalen vid Ålands representation. Önskemålet

kunde snabbt bifallas och såväl Ålands representant som sakkunnige i Ålandsfrågor har nu tillträde till riksdagens lokaler. Åland representeras i riksdagen av en riksdagsledamot. Representationen och nuvarande riksdagsledamot Mats Löfström har fört konstruktiva diskussioner om hur vi tillsammans ska lägga upp arbetet på bästa sätt. Det är viktigt att de resurser vi allokerat för samarbete och diskussion med statsmakten används klokt så att vi inte "springer på samma bollar" och att budskapet från Åland är samstämmigt. För att åstadkomma detta har vi kommit överens om månatliga träffar där vi samordnar och koordinerar vårt arbete. Vid behov håller vi också kontakt vid i aktuella frågor.

Nordiska Rådets session i Helsingfors

Den 1 – 3 oktober 2022 höll Nordiska Rådet sin session i riksdagen i Helsingfors. Ett stort antal ålänningar från lagtinget, landskapsregeringens ministrar och tjänstemän samt representanter från det åländska civilsamhället och tredje sektorn deltog på plats i Helsingfors.

Från representationens sida höll vi en mottagning i våra lokaler på Annegatan och stöttade praktiskt de åländska deltagarna utgående från deras behov och önskemål.

Föreningen Ålandsvänner i Helsingfors

Ålandsvänner i Helsingfors r.f. är en förening som samlar medlemmar med direkt eller indirekt starka kopplingar till Åland. Under flertalet år har föreningen kämpat med utmaningen att hitta någon som vill överta ansvaret som styrelseordförande. Ifjol tog ett beslut om att föreningen skall upplösas. På sitt årsmöte i mitten på oktober godkändes inte beslutet om upplösning av tillräckligt många av deltagarna på mötet. Representationen ser föreningen som en viktig samarbetspart och kommer att stöda föreningen på bästa sätt, bland annat med samarbeten kring evenemang och aktiviteter.

”Ålandskungen” kommer till Helsingfors

I samband med firandet av Åland 100 satte föreningen Kompani Nord upp teaterstycket ”Ålandskungen” på Alandica. Landskapsregeringen har beslutat att stötta föreningen så att den bejublade föreställningen kan sättas upp också i Helsingfors under januari 2023. I samband med detta planeras en mottagning för viktiga samarbetspartners för Åland.

Aktuella frågor

Skattegränsen

Landskapsregeringen har intensivt jobbat med att lösa de utmaningar och problem som skattegränsen för med sig vid handel över gränserna. Representationen har biträtt landskapsregeringen på plats i Helsingfors i detta. Det kan konstateras att de mest akuta frågorna för tillfället hittat tillfredställande lösningar.

Landskapsregeringen fortsätter arbetet med att tillsammans med finansministeriet och övriga aktörer hitta långsiktiga helhetslösningar för de problem och utmaningar som konstaterats gällande skattegränsen.

Självstyrelselagsreformen

Under hösten har landskapsregeringen och Ålandsminister Thomas Blomqvist kommit överens om att arbetet med en övergripande reform av självstyrelselagen bör fortsätta i en gemensam arbetsgrupp med ett sakkunnigt och neutralt ordförandeskap som har bägge parter förtroende. Ett arbete kring detta pågår och målsättningen är att arbetsgruppen och dess uppdrag ska vara på plats under innan vårens riksdagsval.

Samtidigt pågår ett intensivt arbete med mindre justeringar av självstyrelselagen i syfte att möta de problem som uppstått på grund av införandet av välfärdsområden i Finland. Tidtabellen är snäv och någon lösning har inte hittats vid skrivande av detta brev.

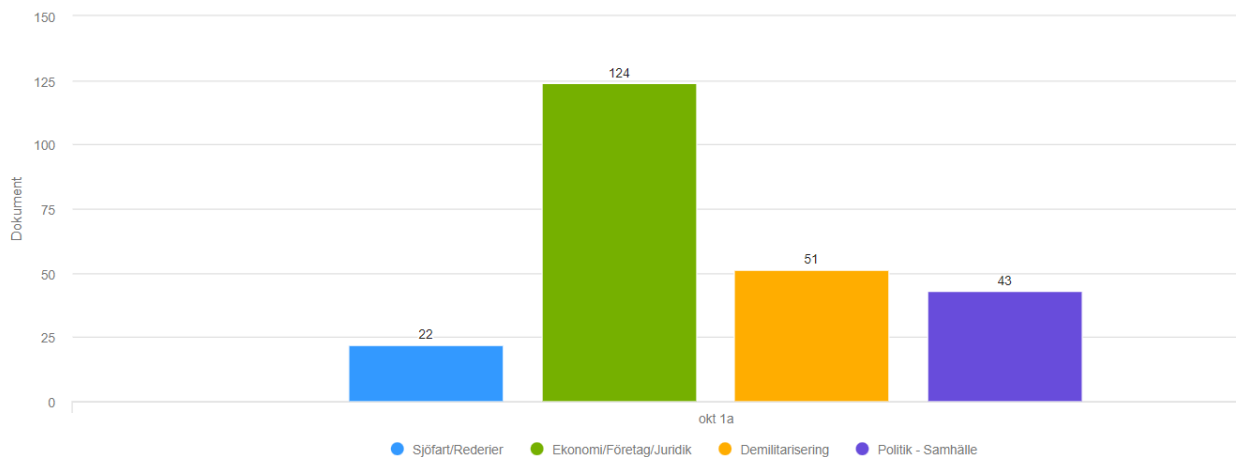
Övrigt

Representationen bevakar också ett antal andra aktuella frågor. Ett särskilt fokus ligger av naturliga orsaker på säkerhets- och krishanteringsfrågor där vi bland annat följer Finlands medlemsprocess i Nato, den offentliga debatten kring Ålands demilitarisering och neutralisering samt Ålands möjlighet att ta del av de nordiska ländernas samarbete gällande civil krishantering inom ramen för det så kallade Hagasamarbetet. Vidare följer vi också utvecklingen bland annat när det gäller Ålands möjlighet till en plats i EU-parlamentet samt EU:s arbete med utsläppsrätter för sjöfarten.

Rapportering gällande Åland i finländsk media

Ålands representation i Helsingfors följer kontinuerligt vad som produceras i finländsk media. Syftet är dels att vid behov kunna agera, dels för att få en så bred bild som möjligt över synen på Åland i Finland.

Oct 1, 2022 - Oct 31, 2022

Källa: Meltwater

Innehållet i artiklarna om Politik och samhälle, Demilitarisering, Ekonomi/Företag/Juridik samt Sjöfart/Rederier har granskats mera ingående.

Artiklar som berör det ryska konsulatet på Åland har fortsatt att engagera. Förutom ambassaden i Helsingfors har Ryssland konsulat i Åbo, Villmansstrand och Mariehamn. Borgmästaren i Åbo, Minna Arve vill säga upp vänstadskontraktet med St. Petersburg och stänga det ryska konsulatet i Åbo. Debatten om de ryska konsulatens vara eller icke vara fick ny fart när riksdagsledamot Päivi Räsänen (KD) tog upp frågan i riksdagen om att stänga det ryska konsulatet på Åland. President Sauli Niinistö och utrikesminister Pekka Haavisto har också uttalat sig gällande konsulaten, samtliga uttalanden från statsledningens sida avvisar entydigt en stängning av konsulatet i Mariehamn i detta skede.

Tanken att de passagerarfärjor som trafikerar Åland skulle undantas klimatkompensation upprörde Wasa Line och vd Peter Ståhlberg kom till tals både i intervjuer och insändare. Landskapsregeringen har i ett utlåtande till EU meddelat att man önskar ett tillfälligt undantag för trafik till öar.

Paf har fått synlighet i många artiklar denna månad i och med sitt licensavtal med skådespelaren och riksdagsledamoten Pirkka-Pekka Petelius (De gröna).

Politik och samhälle (43)

- I samband med rapportering om den skadade och som man befärrar saboterade gasledningen Nord Stream som ligger i närheten av Bornholm diskuterar man öarnas betydelse i en krissituation och nämner Gotland och Åland. (Helsingin Sanomat 1.10)
- Staten ersätter Åland för omedelbara merkostnader i samband med Corona-pandemin. (Mediuutiset 6.10, Talouselämä 8.10, Kauppalehti 9.10)
- Hufvudstadsbladet och Vasabladet rapporterade om landskapsregeringens uppmaning till de anställda att hålla sig till två koppar gratis kaffe per dag (12.10).
- Svenska Yle (10.10) intervju med Svenska riksdagsgruppens tidigare generalsekreterare Henrik Stenbäck som skrivit en bok om när SFP var i opposition i riksdagen under åren 2015 - 2019. I boken framkommer att Alexander Stubb från Samlingspartiet försökte värva Ålands då nyinvalda riksdagsledamot Mats Löfström.
- Mellan den 21.10 – 25.10 rapporterade följande medier om den beräknade livslängden för befolkningen: Verkkouutiset, Alfa-TVuutiset, Satakunnan Viikko, Aamuset, Kaleva – Kaleva.fi, Yle, Lapin Knasa, Daily Finland, Helsinki times, Kauppalehti, Suomenmaa, STTinfo
Den beräknade livslängden för personer födda 2021 - 2022 uppges vara högst på Åland och i Österbotten. Pojkar beräknas uppnå en ålder av 81,3 år och flickor en ålder av 86,3 år.
- Befolkningen ökar på Åland och i Österbotten, men mest ökar befolkningen i Nyland. (Salon Seudun Sanomat 27.10, Rannikko Seutu och Kunnaliislehti Kuntsari 29.10).
- John Illman skriver i Demokraatti 29.10 att kurderna vill att Finland och Sverige ska lägga press på Turkiet. Han drar liknelser mellan kurdernas självstyrelse i Irak och Ålands självstyrelse i förhållande till Finland.

Demilitarisering (51)

- "Finlandssvenska" twittertroll försvarar Ryssland och vill ge Åland till Sverige (HBL 7.10).
- Det ryska konsulatet i Mariehamn omnämns när Åbos borgmästare Minna Arve meddelade att Åbo sagt upp kontraktet med vänstaden St. Petersburg. (Ilta Sanomat 10.10)
- I en intervju med försvarsminister Pekka Haavisto togs frågan om en stängning av konsulaten upp. Stängning av de ryska konsulaten i Finland påverkar också Finlands Konsulats verksamhet i Ryssland konstaterade han. (Etelä-Saimaa, HBL och MSN 10.10)
- Förutom ambassaden i Helsingfors har Ryssland konsulat i Villmansstrand, Åbo och i Mariehamn. President Sauli Niinistö konstaterar i en intervju med Iltalehti och Ilta-Sanomat

11.10 att Rysslands kommunikationschef Zaharova lovade "snabbt svar" om Finland stänger Rysslands konsulat i Åbo.

- Konsulatet på Åland tas upp i en artikel i UusiSuomi 12.10.
- Itä Häme skriver 14.10 att det ryska konsulatet bör stängas och att Ryssland bör ställas till svars för krigsbrotten. (Talouselämä 16.10 och Orimattilan Aluelehti 19.10)
- "Finland bör deklarera Ryssland som terroriststat omedelbart" skriver ePressi.com.
- Riksdagsledamot Päivi Räsänen (KD) kräver att Rysslands bevakning av Åland ska upphöra. Konsulatet på Åland är en problematisk historisk kvarleva uppger hon i Alfa TV-utiset 21.10. Artiklar om samma ämne också i Kristdemokraternas egen tidning KD-lehti 21.10 och i HBL. Ytterligare spridning får Päivi Räsänens uttalanden genom Jukka Tarkkas kolumn i Etelä-Suomen Sanomat 27.10.
- Myndigheterna har tagit fram nya planer för att evakuera Åland i fall av krig skriver HBL 22.10.
- HBL rapporterar att "fredskonstverket" utanför det ryska konsulatet på Åland utreds som skjutvapenbrott. Konstverket föreställer ett gevär med knut på pipan som ger associationer till det världskända konstverket "Non violence" som finns i Ålands lagting.

Ekonomi/företag/juridik (124)

- Oktober månad inleddes med den anrika Strömmingsmarknaden i Helsingfors. Som brukligt deltog även åländska fiskare och producenter i marknaden. Leif och Gerd Bergman från Geta fick andra pris i tävlingen för bästa produkter. (Uusimaa, Vapa-ajan Kalastaja, 3.10).
- Brändö Lax har fått ASC-certifiering för sin hållbara produktion. (STT-info 12.10)
- Ilmatar planerar en 2,1 GW vindpark i havet på norra Åland. (Tekniikka ja talous, ÖT 12.10).
- Många artiklar har handlat om Paf:s utbetalning av licenspengar till skådespelaren och riksdagsledamoten Pirkka-Pekka Petelius (De Gröna). Paf har ett avtal med Pirkka-Pekka Petelius om att använda hans karaktärer i sina spel. Orsaken till att detta uppmärksammandes stort i media var att Pirkka-Pekka som riksdagsledamot uppgett att inkomsten var "arvoden" och man ifrågasatte om det möjligtvis finns en jävssituation i och med att han sitter med i bildningsutskottet som bland annat behandlat förnyandet av lagen om penningspel.
- HBL skrev den 26.10 om att Anders Wiklöf fått en inbjudan till Hillary Clintons 75-års fest.

Sjöfart, rederier (22)

- *"Frågan om färjorna till Åland slipper miljöavgift är långt ifrån avgjord – Tanken är absurd"* skriver VBL och ÖT 26.10 och VBL 27.10 då Wasalines VD Peter Ståhlberg intervjuas. I en

insändare i HBL skriver Peter Ståhlberg att *"branschen solkas och miljön lider om Ålandstrafiken undantas från utsläppshandeln"*.

- Finnlines satsar på passagerartrafik mellan Finland-Åland-Sverige. (Svenska Yle 4.10, Iltalehti och Matkaviikko 5.10)

(Rapporten över Åland i finländsk media är sammanställd av Lena von Knorring vid Ålands representation i Helsingfors med Meltwater som källa.)